

Retningslinjer for regulering af råger
(*Corvus frugilegus*) i Ishøj Kommune
2020-2025

Ishøj Kommune

Center for Park, Vej og Miljø

Retningslinjer for regulering af råger i Ishøj Kommune 2020-2025

Forsidefoto: Flyvende råge,

December 2019

Center for Park, Vej og Miljø
Baldersbækvej 6
2635 Ishøj

Tlf.: 43 57 77 77
E-mail: pvm@ishoj.dk

Indhold

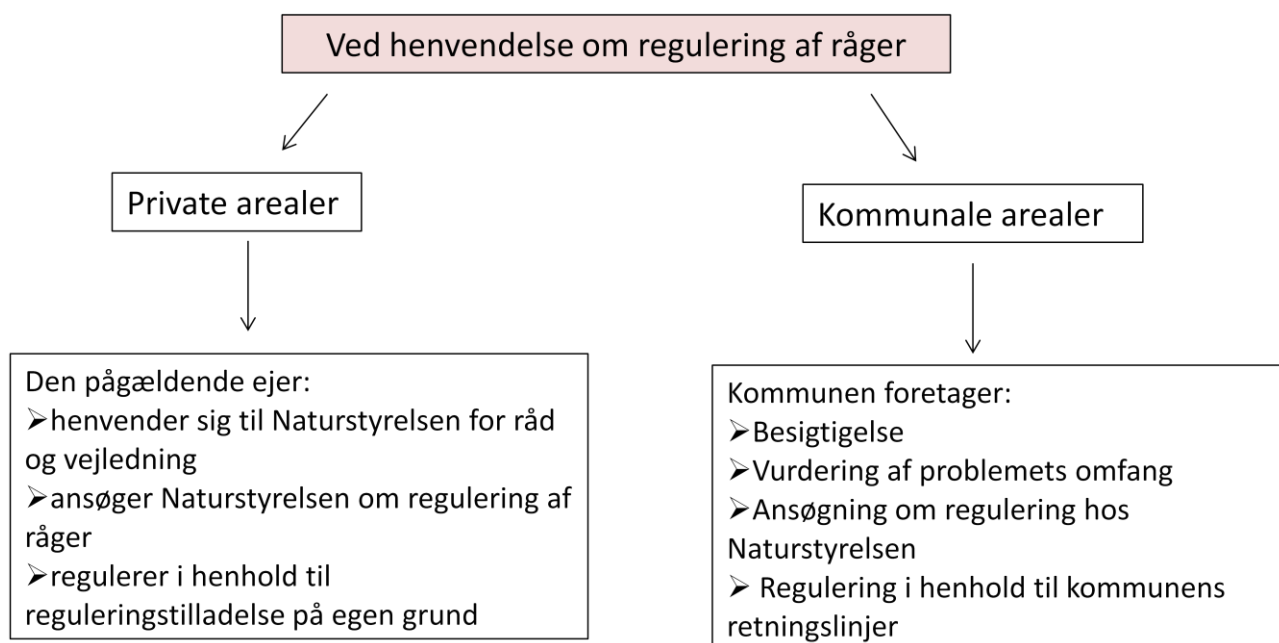
1. Hvorfor lave retningslinjer?	4
2. Identifikation af råge.....	5
3. Lovgivning.....	5
4. Reguleringsmetoder.....	7
4. Ansøgning til regulering.....	8
5. Retningslinjer for regulering af råger	9

1. Hvorfor lave retningslinjer?

Det er en blandet fornøjelse at være nabo til en rågekoloni. Det er spændende at følge fuglene og se de små unger komme på vingerne, men samtidig kan en koloni larme meget og være til stor gene for omkringboende naboer. Ishøj Kommune modtager ind i mellem henvendelser om støj fra råger, og i den forbindelse har kommunen udarbejdet nogle retningslinjer, som skal give klarhed over, hvad der gælder for regulering af råger på henholdsvis kommunale og private arealer, så vi fremadrettet minimerer gener for både dyr og mennesker.

Som udgangspunkt er råger fredet, og det er Naturstyrelsen som er myndighed på området, hvorfor de altid skal søges om tilladelse til at regulere. Det er den pågældende grundejer, der skal søge om tilladelse. Reguleringen vil kun finde sted, hvor fuglene vurderes at genere mennesker i så høj grad, at det truer borgernes sundhed.

Inden man henvender sig til kommunen om støj fra råger, er det godt på forhånd at vide om rågerne befinder sig på privat eller kommunalt areal, da det er kommunen der står for regulering af råger på kommunale arealer, og den pågældende grundejer, som selv skal rette henvendelse til Naturstyrelsen, hvis der er et ønske om at regulere på private arealer. På nedenstående diagram, kan man se hvad man skal gøre, hvis man har spørgsmål eller ønske om regulering af råger.

2. Identifikation af råge

Rågen er en mellemstor kragefugl i ordenen spurvefugle. Den er lidt mindre end kragen, og har en sort fjerdragt med metalblå glans på hoved, nakke og bryst. Rågens latinske navn er *Corvus frugilegus* – den frugtspisende krage. Rågen har et meget alsidigt fødevalg. På græsarealer går rågen efter gåsebillelarver, stankelbenslaver, orme, snegle og insekter. Rågen lever også af, ærter, majs, frugt, kartofler, nødder, frø m.m. I tørre perioder om sommeren kan rågerne kaste sig over kirsebær og andre væskefyldte frugter.

Råger er året rundt meget selskabelige. Fødesøgning sker ofte i flok. I vinterhalvåret overnatter råger i store flokke på særlige vinterkvarterer – hvoraf nogle også fungerer som ynglekoloni i foråret.

Rågen yngler i kolonier i toppene af ældre løvtræer, men kan også danne kolonier i yngre bevoksninger og i nåletræer. Rågen etablerer for det meste kolonier i mindre skove i land- og byområder. Ofte foretrækkes mindre skove beliggende ved eller i byområder. Årsagen til dette valg er ikke kendt. Det kan skyldes tilgangen til græsarealer og plæner som parker, boldbaner m.m. Det kan også skyldes en lavere forekomst af naturlige fjender i og ved byer.

Rågen er yngledygtig som 2-årig. Redebygningen i kolonierne begynder normalt i slutningen af februar og starten af marts, men alt efter vejret kan det strække sig ind i april. Rågerne danner par, men afholder sig ikke fra små sidespring. Der lægges normalt 4-7 æg i reden. Rugetiden er 17-18 dage. Normalt klækker der 2-5 unger pr. rede. En kold og våd periode i rugetiden kan begrænse antallet af klækkede unger i reden. Ca. 3 uger efter klækning begynder ungerne på flyvetræning. Ved flyvetræningen kravler ungerne gradvist ud på grenene omkring reden.

3. Lovgivning

International beskyttelse

Rågen har, sammen med andre kragefugle, været beskyttet af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv siden år 1979 (Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979). Direktivet har til formål at beskytte de vilde fugle og forpligter medlemslande til at sikre levesteder for truede og sjældne fugle.

Baggrunden for direktivet var en stigende bekymring over nedgangen i de vilde fugles antal. Direktivet blev begrundet i en viden om, at der i høj grad skal en fælles indsats til at beskytte fuglene, da mange af dem trækker gennem flere forskellige lande.

National beskyttelse og regulering af vilde fugle

For at direktivet får retsvirkning i Danmark skal det implementeres i dansk lovgivning. Med hensyn til regulering af råger er det følgende tre love der er relevante:

- *Jagtloven* (Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning, (LBK nr.270 af den 12/04/2018)

Jagtloven har til formål at sikre arts- og individrige vildtbestande. Loven angiver regler for forvaltningen af vildtet herunder indfangning-, handel med- og indsamling af vildtet. Derudover regulerer den jagten på vildt.

Der må kun drives jagt på vildt, der er fastsat jagttid for, og kun inden for jagttiden for den pågældende art. Derudover gælder det, at pattedyr og fugle ikke forsætligt må forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. lovens § 7.

Der er ikke fastsat jagttid for råger, og det er derfor forbudt at jage dem, at ødelægge deres reder eller på anden måde genere dem.

- *Vildtskadebekendtgørelsen* (Bekendtgørelse om vildtskader, BEK nr. 971 af 27/06/2018)

Jagtloven åbner dog op for regulering af skadevoldende vildt. Vildtet betegnes som skadevoldende, hvis der er fare for menneskers sundhed, risiko for smitte af dyr og mennesker, risiko for luftfartsikkerheden mm., jf. jagtlovens kapitel 6. Dette er udmundet i Vildtskadebekendtgørelsen.

For regulering af råger gælder, at der skal søges om forudgående tilladelse til regulering. I vildtskadebekendtgørelsens § 13 er der fastsat visse regler for reguleringen, herunder hvilken tid på året råger må jages og hvilke fugle, der må jages:

§ 13. Naturstyrelsen kan give tilladelse til, at råger, der optræder i større flokke på ikke høstede og nysåede marker, må reguleres i perioden 1. juli - 30. september. Stk. 2. Naturstyrelsen kan give tilladelse til, at råge i rågekolonier må reguleres inden redebygning og æglægning, samt til at rågeunger i rågekolonier må reguleres uden for reden i perioden 1. maj - 15. juni. Stk. 3.

Naturstyrelsen kan give tilladelse til regulering af rågeunger på ikke høstede marker i perioden 1. maj - 30. juni. Stk. 4. Naturstyrelsen kan give tilladelse til, at der ved reguleringen efter stk. 2, kan anvendes salonrifler, der kan indeholde mere end 2 patroner, herunder halvautomatiske salonrifler.

Før der kan gives tilladelse til regulering af råger ved bortskydning, skal andre alternativer være forsøgt.

- *Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt* (BEK nr. 1466 af 06/12/2018)

Efter § 6 i bekendtgørelsen er det forbudt at fælde kolonirugende fugles redetræer i perioden 1. februar – 31. juli.

4. Reguleringsmetoder

Det kræver en tilladelse fra Naturstyrelsen hvis man ønsker at regulere råger. Der kan gøres brug af forskellige reguleringsmetoder til at begrænse støj fra rågekolonier. Reguleringsmetoderne har enten til formål at forstyrre rågerne så meget, at de ikke formår at bygge rede, eller at begrænse kolonien, så den ikke bliver større.

Som udgangspunkt vil der stilles krav om at afværgemidler skal have været forsøgt og vist sig utilstrækkelige. Som afværgemidler regnes daglig menneskelig forstyrrelse.

Formålet med forstyrrelsen, er, at genere rågerne i deres rede byggeri, så de flytter kolonien til et andet sted.

Fuglene skal primært forstyrres ved solopgang og solnedgang, når de flyver fra og til rederne, men også gerne i løbet af dagen. Man kan starte med at forstyrre fuglene i februar, når redebygningen begynder og indtil midt i marts, når fuglene har opgivet og flyttet kolonien.

En fordel ved denne metode er, at det ikke medfører en negativ konsekvens for bestandens størrelse, og at der ikke er fare for anskudte dyr. En ulempe kan være, at man ikke ved, hvor rågerne derefter slår sig ned. Det er den metode, der angiveligt har den største effekt mod støjgener.

Fjerne reder

Formålet med at fjerne reder er at få kolonien til at flytte sig. Den første nedtagning af reder skal ske inden der lægges æg, det vil sige inden medio marts. Rederne skal typisk fjernes gentagne gange, da råger har en stærk forplantningsdrift, som gør, at de vil forsøge adskillige gange med at bygge rede. Samlet set kræver det en væsentlig og vedholdende arbejdsindsats.

Ishøj Kommune har gjort sig gode erfaringer med manuelt at nedtage reder. Ved Ishøj Søvej fjernede man således under første nedtagning i marts 2016, 39 reder. Nedtagningen fortsatte indtil medio maj, hvor der i alt blev optalt 131 fjernede reder. Området blev løbende kontrolleret, hvorefter det kunne konstateres, at kolonien havde flyttet sig.

Der skal søges tilladelse hos Naturstyrelsen til at fjerne reder, og den gives generelt kun til mindre kolonier. Er kolonien meget stor, er det praktisk taget ikke muligt, at fjerne rederne.

Nedtagning af reder i perioden 1. august – 31. januar kan ske uden dispensation.

Beskæring eller fældning af redetræer

Som udgangspunkt fældes der ikke redetræer, som benyttes af rågekolonier i Ishøj Kommune, med mindre der er tale om særlige tilfælde, da kommunen ønsker at bevare de ældre træer. Her ligger der også et hensyn til andre dyr som har glæde af træerne, fx flagermus foretrækker at overvintre eller yngle i ældre træer.

Beskæring af redegrene er en mere skånsom metode, men vurderes mest effektiv i kombination med fx nedtagning af reder.

Regulering ved bortskydning

Der er ofte erfaringen, at bortskydning af voksne og unge fugle ikke afhjælper støjgener. Til gengæld er det sandsynligvis med til at stoppe kolonierne i at vokse.

Som udgangspunkt regulerer Ishøj Kommune ikke råger ved bortskydning, med mindre der er tale om særlige tilfælde, hvor ovenstående reguleringsmetoder har vist sig ikke have båret frugt.

I forbindelse med regulering af råger gælder andre regler end beskrevet i jagtloven. Efter vildtskadebekendtgørelsens § 31 gælder, at det er tilladt at jage på arealer minde end 1 ha, at der må afgives skud inden for 50 m af beboelsesbygninger, og at der må falde hagl ned på anden mands jord.

Ejer eller bruger af et areal skal stå for ansøgningen, mens det er kommunen, der skal give bemyndigelse til at jægere må skyde i by.

- Voksne fugle må skydes inden æglægningen, fra 1. februar til 15. marts.
- Unger må skydes 1. maj-15. juni.

Regulering med skydevåben i byer kan være omfattet af Ordensbekendtgørelsen. Ved regulering af råger i byer skal der derfor altid tages kontakt til Politiet. Politiet kan efter Ordensbekendtgørelsen sætte krav i forhold til brug af våben.

4. Ansøgning til regulering

Ansøgning til regulering af råger skal søges hos Naturstyrelsen på følgende link (pr. januar 2019): https://indberet.virk.dk/myndigheder/stat/NST/Ansoegning_om_regulering_af_skadevoldende_vildt

Det er også på denne side det efterfølgende skal indberettes, hvor meget vildt, der er reguleret.

5. Retningslinjer for regulering af råger på kommunale arealer

Råger er en naturlig del af den danske fauna og råger har således en plads i den danske natur. Nogle gange kan fuglenes støj dog have så stor en påvirkning, at det truer borgernes sundhed. Ishøj Kommune har på den baggrund udarbejdet følgende retningslinjer for regulering af råger:

- Som følge af støjgener vil der som udgangspunkt kunne søges om tilladelse til regulering, hvis beboelsesejendomme ligger mindre end 200 meter fra rågekolonien, med mindre der er særlige forhold, der gør sig gældende.
- For alle kolonier kræves en besigtigelse, så de forskellige metoders egnethed kan vurderes.
- Som udgangspunkt skal forstyrrelse, nedtagning af reder og beskæring af træer være afprøvet, før der fældes træer eller en regulering ved bortskydning igangsættes. Disse metoder har de mindste negative konsekvenser for fuglene, og samtidig er de vurderet til at være de mest effektive, når det handler om at nedsætte støjgener.
- Ishøj Kommune tæller reder årligt på udvalgte steder.
- Der skal som udgangspunkt være fem rågereder i umiddelbar nærhed af hinanden, før der er tale om en koloni.

Referencer:

- Naturstyrelsens informationsskrivelse om råger og rågekolonier i byer (udgivet pdf fra 18. januar 2016)
- Strategi for regulering af råger i Egedal Kommune 2014-2019

6. Bilag

Oversigtskort og skema med registrerede rågereder november 2019